

Tampereen kaupunkiseudun seutustrategian arviointi

Loppuraportti

28.1.2021

MDI

Aluekehittämisen konsulttitoimisto

Sisällys

1. Tausta ja tavoitteet
2. Menetelmät
3. Tilasto- ja toimintaympäristöanalyysin tulokset
4. Itsearviointin tulokset
5. Ulkoisen arvioinnin tulokset
6. Johtopäätökset
7. Suositukset
8. Liitteenä raportit:
 - Tilasto- ja toimintaympäristöanalyysi
 - Itsearviointikyselyn tulokset (kunnat)
 - Kyselyn tulokset (sidosryhmät)

Tausta ja tavoitteet

Tampereen kaupunkiseutu

Tampereen kaupunkiseudun muodostavat Tampereen kaupunki, Kangasalan kaupunki, Lempäälän kunta, Nokian kaupunki, Oriveden kaupunki, Pirkkalan kunta, Ylöjärven kaupunki ja Vesilahden kunta.

Kuntaliiton tekemän kaupunkiseutujen yhteistyöbarometrin (Halonen & Airaksinen 2019)*) perusteella Tampereen kaupunkiseutu erottuu selvästi muista Suomen kaupunkiseuduista vahvalla yhteistyörakenteellaan.

Yhteistyötä tukee ja koordinoi seudulla kaupunkiseudun kuntayhtymä. Halosen ja Airaksisen (emt. 2019) tekemän selvityksen perusteella seudun toiminnallisena vahvuutena on poliittisella ja operatiivisella tasolla organisoitu tavoitteellinen, organisoitu ja pitkäjänteinen seutuyhteistyö. Vastaavanlaisia yhtä pitkälle vietyjä seutuyhteistyön rakenteita ei muilla kaupunkiseuduilla toistaiseksi ole.

Tampereen seutu on mm. edellä kuvatusta näkökulmasta Suomessa erityisen mielenkiintoinen kaupunkiseutu. Valtakunnallisesti kaupunkikehittäminen ja kaupunkien rooli haki paikkaansa Juha Sipilän hallituskaudella sote- ja maakuntaudistuksessa. Kaikkialla Suomessa elinvoiman vahvistamisen rooli on ollut pohdinnassa siitä näkökulmasta, mitä tehdään kunta, seutu ja maakuntatasolla. Muualla Suomessa trendinä on ollut tehtävien siirto takaisin kuntiin ja seudullisen kehittämisen supistuminen ja tässä Tampereen kaupunkiseutu on kulkenut seutuyhteistyöllään eri suuntaan. Sanna Marinin hallituskaudella seudullisuus näyttää tulevan esille vahvemmin vapaaehtoisen yhteistyön, ei rakenteiden kautta.

*) Halonen J. & J. Airaksinen (2019) Kaupunkiseutujen yhteistyöbarometri 2018. Kuntaliiton julkaisusarja, uutta kunnista 5/2019

Tampereen kaupunkiseudun seutustrategia

Tampereen seudun kuntien yhteistyötä ohjaa kuntien valtuustojen hyväksymä seutustrategia, joista viimeisin (3.) seutustrategia on hyväksytty vuonna 2016. Seutustrategian uudistaminen on tarkoitus käynnistää seuraavan vaalikauden alussa syksyllä 2021 uuden seutuhallituksen ohjauksessa. Tämän seudullista kehittämistä ja tahtotilaa kiteyttävän strategia-asiakirjan uudistamisen pohjaksi on päätetty tehdä arviointi nykyisestä strategiasta.

Nykyisen strategian pääviestit ja tavoitteet kiinnittyvät kolmeen teemaan:

- Lisää kilpailukykyä,
- Kasvulle kestävä rakenne ja
- Hyvinvoiva yhteisö.

Seutustrategia

Tampereen kaupunkiseutu
yhdessä tekemisen edelläkävijä
kansainvälinen älykkään kasvun keskus

Arvioinnin
kohteena
on Tampereen
kaupunkiseudun
vuonna 2016
hyväksytyin
seutustrategian
toteutumisesta ja
vaikuttavuudesta.

Tampereen seutuyhteistyön arvioinnin tavoitteet

- Tampereen seutuyhteistyön arvioinnin päätavoitteena on tehdä kokonaisvaltainen arviointi Tampereen kaupunkiseudun Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategian toteutumisesta.
- Lisäksi pyritään saamaan evästyksiä uuden strategian laadintaan.
- Seutustrategia kirkastaa myös omistajien tahtotilaa yhteistyön jatkumisesta ja siksi tärkeä näkökulma arvioinnissa on seudullisen yhteistyön analyysi ja arviointi.
- Arvioinnissa keskeistä on osallistaa seudun toimijoita mukaan lukien valtuutetut, kunnanhallitukset, seutuhallitus, kuntajohtajakokous, seudun asiantuntijatyöryhmät ja keskeiset sidosryhmät.

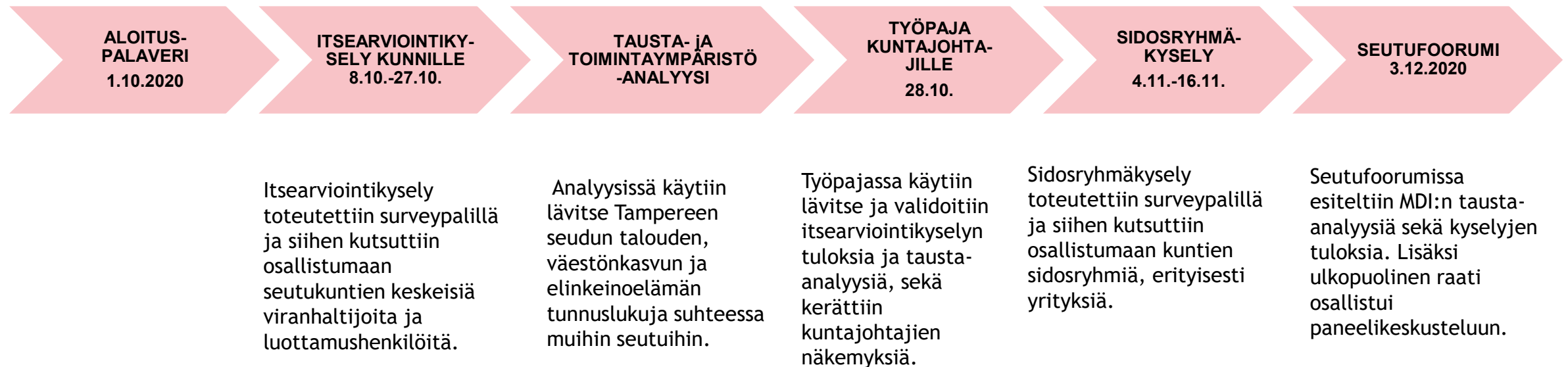
Menetelmät

Arvioinnin menetelmät

- MDI toteutti arvioinnin moninäkökulmaisella ja arvioinnin kohteen mukaan ottavalla menetelmällä.
- Arvioinnin pääpaino on **kuntien itsearvioinnissa**, johon kutsuttiin osallistumaan keskeisiä viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä.
- **Ulkopuolisen arvioinnin** näkökulman saamiseksi mukaan prosessiin myös sidosryhmille järjestettiin webpohjainen kysely.
- Ulkopuolisen arvioinnin näkökulmaa varten ja Tampereen kaupunkiseudun tulevan strategiatyön sparraamiseksi koottiin myös **ulkoisen asiantuntijaraati**, joka osallistui prosessiin useassa vaiheessa.
- MDI laati **tausta- ja toimintaympäristöanalyysin** Tampereen seudun kehityksestä tukemaan arviointia
- Kuntajohtajat osallistuivat prosessiin työpajassa, jossa validoitiin ja tuotettiin näkökulmia arviointiin.

Arviointiprosessi

Arviointiprosessin päätoimenpiteet on kuvattu alla. Tämän lisäksi MDI:n arvioitsijat osallistuivat koko prosessin ajan dialogiin Tampereen kaupunkiseudun strategiatyöryhmän kanssa. Arviointiraadin kanssa käytiin myös useita keskusteluja ja raadin jäseniä haastateltiin. Kaikki työvaiheet tuottavat näkökulmia arviointiin, jotka tässä raportissa vedetään yhteen.

Asiantuntijaraati

Kuvassa asiantuntijaraati Akun tehtaalla Tampereen Seutufoorumissa 3.12.2020 vasemmalta: **Eero Holstila**, kaupunkipolitiikan neuvonantaja, MDI; **Jenni Airaksinen**, Yliopistonlehtori, kunta- ja aluejohtaminen, Tampereen yliopisto; **Jose Valanta**, yhteysjohtaja, Kuntaliitto; **Osmo Soininvaara**, neuvonantaja, MDI ja tilaisuuden juontaja Jaakko Loikkanen. (Kuva: Juha Torvinen)

- Ulkoisessa arvioinnissa kuultiin myös Tampereen seutuyhteistyötä tuntevaa asiantuntijaraatia.
- Raatia haastateltiin Tampereen seutuyhteistyöstä ja he esittivät siitä näkemyksiään Tampereen Seutufoorumissa 3.12. 2020.
- Asiantuntijaraadin kirjoittamat blogit Tampereen seutuyhteistyöstä löytyvät osoitteesta:
<https://tampereenseutu.fi/ajankohtaista/>

Tilasto- ja toimintaympäristö- analyysin tulokset

Tampereen seutu kasvaa

Tampereen seutu kasvaa ja on Suomen vetovoimaisimpia seutuja

- Tampereen seudulla 2010-luku on ollut vahvan kasvun aikaa ja huomio on kiinnittynyt vahvasti myös tämän kasvun jakamiseen.
- Tampereen kaupunkiseudun väkiluku ylittää 400 000 tänä vuonna. Tampereen seutukunnan väkiluku kasvoi noin 40 100 henkilöllä vuosien 2010-2019 välisenä aikana eli keskimäärin 4 133 henkilöllä vuodessa. Tampereen seutukunnan 2010-luvun väestönlisäyksestä luonnollisen väestönlisäyksen osuus oli 25,8 %, kuntien välisen nettomuuton 56,6 % ja nettomaahanmuuton 17,6 %.

Korkeakoulut vetävät nuoria ja luovat dynaamisen TKI-keskittymän seudulle

- Korkeakouluista valmistuneet myös jäävät seudulle.

Tampereen alueen talous ja työllisyys ovat Suomen vahvimpien sarjassa

- Tampereen seudun yritystiheys korkea.

Summa summarum Tampereen seudun* positio C21- kaupunkiseutujen (ja maakuntien) joukossa

ALUETALOUS JA TYÖLLISYYS	SIJOITUS
BKT (€/as.) 2018	7/21
Tavaravienti (€/as.) 2019	9/19
Tulonsaajien keskitulot (€/as.) 2018	3/21
Työllisyysaste (%) 2018	8/21
Taloudellinen huoltosuhde 2018	5/21
Yritystiheys	8/21
Avoimen sektorin osuus työpaikoista (%) 2017	4/21
Teollisuuden toimialan jalostusarvo (€/as.) 2018	8/19
Liikenteen hiilidioksiidipäästöt (tonnia per asukas) 2018	2/19
Energiatuotannon hiilidioksiidipäästöt (tonnia/asukas) 2018	4/19

TKI JA OSAAMINEN	SIJOITUS
Tutkimus- ja kehittämismenot (€/as.) 2018	4/21
Yksityisen sektorin tutkimus- ja kehittämismenot (€/as.) 2018	9/21
Patenttien määrä (promillea) 2017-2019	6/19
Korkeakouluopiskelijoiden määrä (promillea) 2018	8/21
Koulutustasomittain (VKTM-indeksi) 2018	6/21

VÄESTÖ JA VETOVOIMA	SIJOITUS
Väestönlisäys (%) 2010-2019	3/21
Akateemisten nettomuutto (abs.) 2010-2018	16/21
Asukastiheys 2019	3/21
Kaupunkialueilla asuvien osuus (%) 2019	4/21
Väestön keski-ikä (vuotta) 2019	5/21
Vieraskielisten osuus (%) väestöstä 2019	8/21
Väestöllinen huoltosuhde 2019	3/21

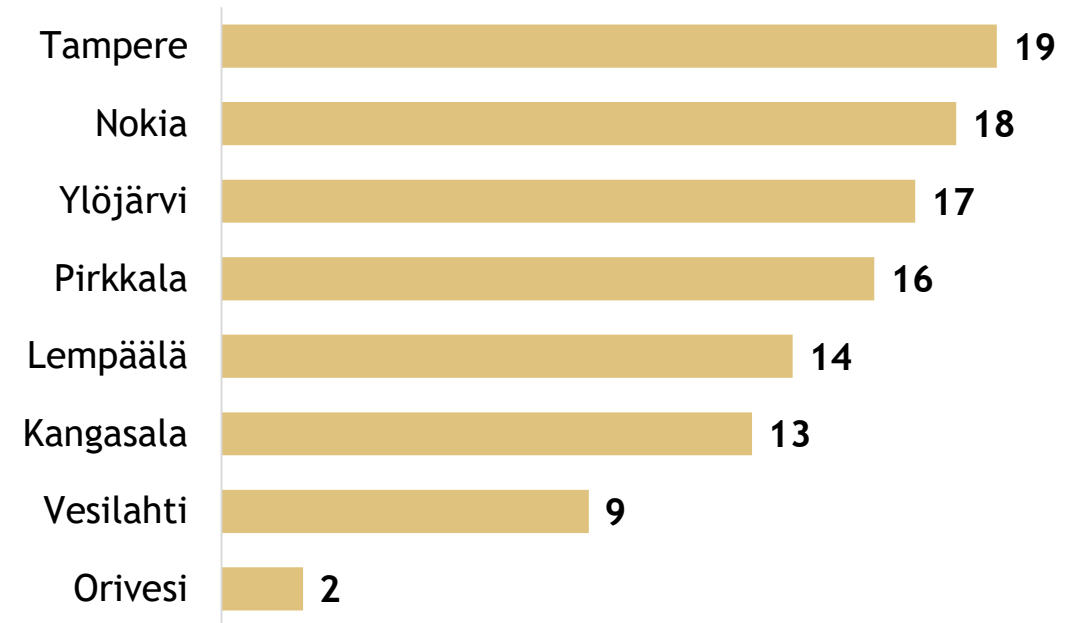
Itsearviointin tulokset

Itsearviointikysely kunnille

- Auki netissä 8.10.-27.10.2020
- 110 vastaajaa seudun kunnista
 - 74 % luottamushenkilöitä
 - 22 % viranhaltiojita
- 73 % vastaajista ollut mukana seutuyhteistyössä
- Keskiarvo vaikuttavuudelle 3,5/5

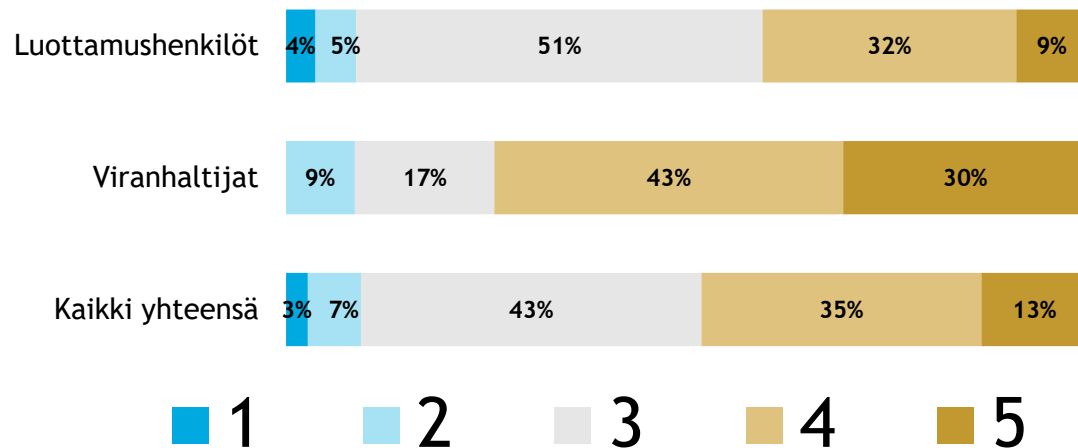

Seudun kuntien edustus kyselyssä (vastaajien määrä)

Kokonaisuudessaan seutustrategian sisältö tunnetaan melko hyvin. Viranhaltijat tuntevat seutustrategian paremmin kuin luottamushenkilöt

Kuinka hyvin tunnet seutustrategian sisällön?
1 = hyvin heikosti, 5 = erittäin hyvin

Miten määrittelisit suhteesi seutustrategiaan? Miten se on vaikuttanut kuntasi toimintaan?

Luottamushenkilöiden vastaukset ovat melko vaihtelevia. Erityisesti luottamushenkilöiden vastauksissa kuitenkin korostuu se, että **seutustrategia ohjaa kunnan toimintaa seudulliseen suuntaan ja ohjaa seutuyhteistyötä**. Useat myös mainitsivat seutustrategian olevan tarpeellinen. Seutustrategian nähtiin vaikuttavan joukkoliikenteeseen, liikennejärjestelyihin ylipäänsä sekä kaavoitukseen. MAL-sopimus mainittiin myös useaan kertaan. Toisaalta joissain vastauksissa nostettiin esille, että seutustrategia koetaan etäisenä ja osa mainitsi strategian olevan liian keskuskaupunkivetoinen.

Viranhaltijat vastasivat selvästi useimmiten, että **seutustrategia on pohja paikalliseen strategiaan tai se on asiakirja, johon voi peilata tehtäessä kuntakohtaisia suunnitelmia ja ratkaisuja**.

YHTEENVETO

ITSEARVIOINTIKYSELYN

TULOKSISTA 1/2

- Vastaajat seudun kunnista ovat varsin tyytyväisiä Tampereen kaupunkiseudun strategiaan. **Strategian vaikuttavuus eri mittareilla arvioidaan keskimäärin tasolle 3,3/5.**
- Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden näkökulmat seutustrategian vaikuttavuudessa poikkeavat jonkin verran toisistaan.
 - **Luottamushenkilöiden näkökulmasta seutustrategia on vaikuttanut aivan erityisesti houkutteleviin osaamis- ja innovaatioympäristöihin.** Lisäksi myös monipuoliseen elinkeinorakenteeseen, toimivaan yhdyskuntarakenteeseen ja saavutettavuuteen.
 - **Viranhaltijoiden näkökulmasta seutustrategia on vaikuttanut selvästi eniten toimivaan yhdyskuntarakenteeseen.** Lisäksi myös saavutettavuuteen, houkutteleviin osaamis- ja innovaatioympäristöihin sekä parantanut kuntalaisten hyvinvointia.
- Eri aluetasoilla tarkasteltuna seutustrategian nähdään vaikuttavan eniten seututasolla.

- Johtamisen välineenä tarkasteltuna seutustrategia on kirkastanut seudun yhteistä visiota ja tavoitteiden kehittämistä niin luottamushenkilöiden kuin viranhaltijoidenkin näkökulmasta. Tässä seutustrategia on myös onnistunut paremmin edelliseen kauteen verrattuna.
- Toimeenpanoon liittyen seutustrategian nähdään erityisesti luovan yhteisen tilannekuvan kaupunkiseudun kehittämiseen sekä ohjaavan strategisten toimenpiteiden suunnittelua niin viranhaltijoiden kuin myös luottamushenkilöidenkin näkökulmasta. Aikaisempaan verrattuna viranhakijat näkevät seutustrategian ohjaavan vahvemmin toimenpiteiden suunnittelua.
- Tekijöiden sitouttamiseen liittyen **viranhaltijoiden näkökulmasta seutustrategia luo erityisesti yhteistyön pelisäännöt ja edistää keskinäistä luottamusta. Luottamushenkilöiden näkökulmasta seutustrategia taas motivoi ja aktivoi seutuyhteistyöhön.**
- Kumppanuuksien kehittämisessä seutustrategian nähdään vaikuttavan lähinnä yhteistyön tekemiseen valtionhallinnon ja kansallisen tason organisaatioiden kanssa niin viranhaltijoiden kuin luottamushenkilöidenkin näkökulmasta. Sen sijaan kansainvälisen yhteistyön tekemiseen sekä yhteistyön tekemiseen seudun asukkaiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa seutustrategian ei juurikaan nähdä vaikuttavan.
- Lisäarvon tuottajana viranhaltijat kokevat vahvasti, että seutustrategia tuottaa lisäarvoa seudun kestäväälle kasvulle ja kehitykselle. Luottamushenkilöt taas kokevat seutustrategian lisäarvon erityisesti kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja vetovoiman luomisessa.

YHTEENVETO KYSELYN TULOKSISTA 2/2

Parasta mitä seutustrategia on saanut aikaan:

- Joukkoliikenne ja liikenneratkaisut
- Yhteistyön syveneminen
- Yhteisen tahtotilan kirkastuminen

Seutustrategian epäonnistumiset

- Mikään teema ei noussut erityisen vahvasti esille
- Mainittuja asioita mm. maapolitiikka, kuntalaisten parempi osallistaminen, Pirkkalan lentokentän kehittäminen, elinkeinoelämä, edunvalvonta, kuntien sitouttaminen ja ympäristökysymykset

Mikään yksittäinen teema ei noussut kärkeen kehittämistoiveissa. Tärkeimpinä kehittämiskohteina tulevalla kaudella nostettiin esiin seuraavia asioita:

- Lisää konkretiaa
- Strategisten tavoitteiden kirkastaminen
- Hyvinvointialueiden tuoma muutos
- Elinkeinopolitiikka ja työllisyys
- Ilmasto, ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyvät kysymykset
- Seudun kilpailukyky
- Yhteistyö
- Edunvalvonta

Seutuhallituksen ja kuntajohtajien arvioita yhteistyöstä

- Yhteensä 19 seutuhallituksen jäsentä ja kuntajohtajaa osallistui arviointityöpajaan ja vastasi työpajassa arviointikysymyksiin. He arvioivat seutuyhteistyön hieman muita vastaajajoukkoja positiivisemmin.
- Seutuyhteistyön onnistumiselle kouluarvosana 8,7. Parasta mitä seutuyhteistyössä on saatu aikaan:
 - Yhdessä tekeminen: Yhteinen, luottamukseen perustuva kaupunkiseudun kehittäminen
 - Seudun vetovoiman parantuminen
 - Seudulliset liikenneratkaisut, erityisesti joukkoliikenne.
- Vaikuttavuutta erityisesti kestävässä kasvussa ja yhdyskuntarakenteessa
 - Seudun nähdään pärjänneen toimintaympäristön muutoksissa varsin hyvin.
 - Eniten lisäarvoa seutustrategia on onnistunut tuottamaan kaupunkiseudun kestäväan kasvuun ja kehitykseen
 - Suurin vaikuttavuus strategialla arvioidaan olleen toimivaan yhdyskuntarakenteeseen.
- Eniten kehitettävää nähdään olevan kansainvälistymisessä, korkeakoulutettujen pitämisessä alueella ja yritysten toimintaedellytysten parantamisessa sekä elinvoimainvestoinneissa.
 - Seutustrategiaan toivotaan myös vahvempaa seudullista elinkeinopolitiikkaa, asukasnäkökulmaa, kansainvälisyyttä ja konkretiaa

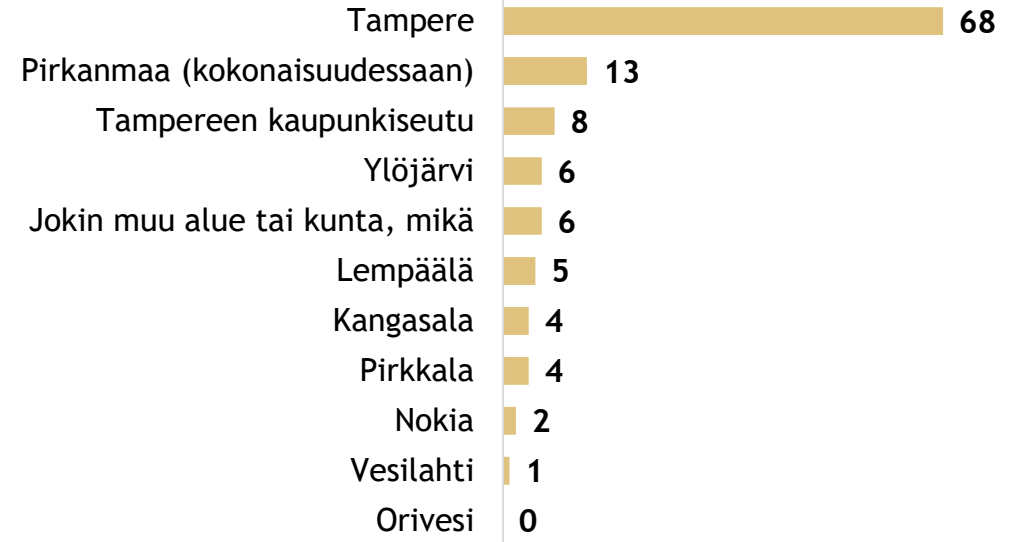
Ulkoisen arvioinnin tulokset

Sidosryhmäkysely

- Auki netissä 4.11.-16.11.2020
- 117 vastaajaa
- Suurimman osan (58,1 %) toiminta-alue Tampere
- Suurin osa (83,6 %) edustaa yrityksiä
- Vastaajilta kysyttiin kouluarvosanaa seutuyhteistyön onnistumiselle. Keskiarvo annettuja arvosanoista oli 7,4.

Mikä kunta tai alue on organisaatioisi ensisijainen toiminta-alue Tampereen seudulla? (Vastaajien lukumäärä)

Mitä organisaatiota edustat?

Sidosryhmien näkemyksiä seutuyhteistyöstä

Seutuyhteistyötä ei tunneta

- Sidosryhmien vastaajat eivät tunteneet seutuyhteistyön sisältöjä kovin hyvin ja 40% vastasi, ettei ollut ollut mukana siinä millään tavalla. Useat vastaajat kertoivat, etteivät tiedä mitä käsite seutuyhteistyö tarkoittaa tai mitä se tarkoittaa hallinnolliselta kannalta. Vastaajat eivät myöskään kokeneet, että seutuyhteistyö vaikuttaisi heidän omien organisaatioidensa toimintaan.

Seutuyhteistyöhön suhtaudutaan positiivisesti ja se nähdään vaikuttavana

- Sen uskotaan tuottavan lisäarvoa niin kilpailukyvyllä ja vetovoimalla, kestäväälle kasvulle ja kehitykselle kuin myös yhteisölle ja asukkaiden hyvinvoinnille.
- Seutuyhteistyön uskotaan parantaneen seudun kuntien yhteistyötä.
- Vastaajat kokivat yhteistyön parantaneen liikennetkaisuja.
- Eniten vaikutusta seutuyhteistyöllä nähtiin olevan houkutteleviin osaamis- ja innovaatioympäristöihin sekä toimivaan yhdyskuntarakenteeseen.
- Vähiten vaikutusta seutuyhteistyöllä nähtiin olevan aluetaloutta vahvistavaan yrittäjyys- ja työllisyyspolitiikkaan.

Seutuyhteistyöltä toivotaan konkreettisia tuloksia

- Tulevaisuudessa seutuyhteistyöltä toivottaisiin enemmän konkreettisia tuloksia erityisesti liikennetkaisuihin liittyen.

Mikä on sidosryhmien mielestä parasta, mitä Tampereen seutustrategia on saanut aikaan?

- Eniten mainintoja: **yhteistyö seudulla, liikenneratkaisut sekä seudun kasvu ja vetovoima.** Lisäksi mainintoja tuli myös koulutuksesta.
- lisännyt yleisesti seudun vetovoimaa, kilpailukykyä ja houkuttelevuutta.
- seutuyhteistyö on tuottanut **aikaansaavaa yhteistyötä**, verkostoitumista, **luottamusta** ja tavoitteiden asettamista kuntien välille.
- Lisäksi sen nähdään luovan **yhteistyötä yritysten välille.**
- Kirkastanut kaavoituksen, maankäytön ja liikenteen yhteisiä päämääriä. Lisäksi mainittu liikennejärjestelyt sekä lähijunan ja seaturatikan suunnitelmat.
- Seutuyhteistyön nähdään laajentaneen markkinoita.

Mikä on epäonnistunut?

- **Yhteistyön haasteellisuus** nostettu esiin myös epäonnistumisena.
- Mainintoja runsaasti myös teemoissa **liikenne ja liikkuminen, tiedotus, kaavoitus, turvallisuus.** Tarkemmin mm. edunvalvonta lentoaseman kehittämisessä, sisäinen julkinen liikenne sekä yksityisautoilun unohtaminen. Johdonmukaisuutta kaivataan myös liikenteen edunvalvonnassa.
- **Osallisuudessa** ei monien mainintojen mukaan ole onnistuttu: yritysten mukaan saanti sekä eri toimijoiden osallistuminen ja osallistaminen seutuyhteistyöhön ei ole kaikilta osin onnistunut.

Kehittämiskohteina nostettiin esiin eniten seuraavia teemoja ensi kaudelle:

- liikenne
- työllisyys ja yritystoiminnan koordinaatio
- asuminen

Asiantuntijaraadin näkemyksiä

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyö ainutlaatuisen toimivaa ja pitkäjänteistä Suomessa

- Tampereen seudulla ollaan selvästi tyytyväisiä seutuyhteistyöhön. Tutkimusten mukaan Tampereen seudulla yhteistyöhön tyytyväisten vastaajien osuus oli yli 80 % kun muualla sama osuus oli alle 35 %. Yhteistyön resursoinnissa tyytyväisiä oli Tampereen seudulla yli 70 % ja muilla seuduilla vain 50 %.*
- Kaikki kunnat tuntuvat kokevan hyötyvänsä yhteistyöstä melko tasapuolisesti.

Luottamus ja yhteistyön rakenne keskeisiä onnistumisessa

- Tampereen kaupunkiseudun yhteistyön rakenteena on kuntayhtymä, mikä vaikuttaa kestävältä ratkaisulta.
- Kuntien ylin virkajohto ja luottamushenkilöt ovat mukana yhteistyössä, mikä on tärkeää.
- Luottamus vaatii yhteistä rakennetta ja jatkuvia kohtaamisia, tästä onnistuttu pitämään kiinni.
- Keskuskaupunki Tampere on sitoutunut yhteistyöhön riittävällä vakavuudella ja pyrkimättä liikaa mestaroimaan yhteistyön sisältöjä.

Onnistuttu luomaan sisällöllisesti mielekästä ja pitovoimaista seutupolitiikkaa

- Tampereen seudulla on vastattu asuntojen tarpeeseen, myös urbaanien ja kohtuuhintaisten, paremmin kuin Helsingin seudulla.
- Seudun saavutettavuus on hyvä junan ja joukkoliikennematkojen ansiosta.
- Tampereen seudun pitovoima on olennaisesti muita maakuntien korkeakoulupaikkakuntia parempi.

* Lähde: Kaupunkiseutujen yhteistyöbarometri 2018

Asiantuntijaraadin suosituksia tulevaan

Luottamuksesta ja yhteistyön selkeistä pelisäännöistä pidettävä kiinni

- Kaupunkiseuduille tarvitaan yhteisiä pelisääntöjä.

Seudun yhteistyöpolitiikan sisällöt kunnianhimoisiksi ja koko seudun kehitystä ohjaaviksi

- Seudun tulisi luoda yhteiset työmarkkinat ja tukea sitä kaavoituksen, asumisen-, liikkumisen - ja palveluratkaisujen avulla.
 - Yhteisöverotulot voisi tasata kaikkien kuntien kesken, jotta kaavoitus tukisi koko aluetta.
- Asumisen laadun nostamiseksi kuntien voi antaa vähän kilpailla siitä, missä on hyvä asua.
- Kulttuuritarjontaa voisi rahoittaa yhteisesti.
- Tarvitaan myös rohkeutta ja hereilläoloa agendan uudistamiseen tilanteiden muuttuessa.

Segregaation uhka torjuttava

- Tampereen seutu on jo niin iso, että segregaatio muodostaa sille varteenotettavan uhan. Sen torjumiseen kannattaa panostaa esim. sosiaalisen asuntotuotannon ja koulujen kehittämisen avulla.

Kansainvälisyyteen panostettava

- Kansainvälistymisen takamatkaa kurottava. Tampereen seudun on kyettävä jatkossa saamaan entistä enemmän kansainvälistä muuttovoittoa.

Ilmastopolitiikka ja kestävä kehitys keskiöön

- Liikkumisen päästöjen puolittaminen onnistuu vain yhteistyöllä. Liikkumisen päästöjen vähentämisen kannalta on turvattava julkisen liikenteen palvelukyky koko seudulla.

Arvioinnin johtopäätökset

Arvioinnin johtopäätökset 1/2

Tampereen seutuyhteistyöhön ollaan tyytyväisiä

- Asiantuntijat arvioivat seutustrategian erittäin toimivaksi ja yhteistyön ainutlaatuisen hyväksi Suomessa.
- Vastaajat seudun kunnista ovat sangen tyytyväisiä Tampereen kaupunkiseudun seutustrategiaan.
- Sidosryhmien käsitys seutuyhteistyöstä on positiivinen.
- Seutustrategian uskotaan tuovan lisäarvoa.
- Seutuyhteistyöhön ei liitetä vahvoja epäonnistumisia.

Parhaiten ollaan onnistuttu yhteistyön rakenteiden ja luottamuksen luomisessa

- Eniten kiitetään nimenomaan yhteistyön syvenemistä.
- Konkreettisimmillaan tämä näkyy siinä, että viranhaltijat kokevat vuorovaikutussuhteiden ja tiedonkulun parantuneen kollegoiden kesken eri kunnissa.
- Rakenteet ovat luoneet puitteet luottamuksen pitkäaikaiselle rakentamiselle

Seutustrategia on toiminut kuntien yhteistyön johtamisen välineenä

- Seutustrategia on kirkastanut seudun yhteistä visiota ja tavoitteiden kehittämistä niin luottamushenkilöiden kuin viranhaltijoidenkin näkökulmasta.
- Tässä seutustrategia on myös onnistunut paremmin edelliseen kauteen verrattuna.

Sidosryhmät eivät tunne seutustrategian sisältöjä

- Erityisesti alueen yrityksiä edustaneet sidosryhmät indikoivat kyselyssä, että eivät tunne seutustrategian sisältöjä erityisen hyvin.
- Osallisuuden mahdollisuuksia ei seutustrategian toteuttamisessa koeta juurikaan olevan sidosryhmille.
- Myöskään asukkaita ei seutustrategian nähdä tavoittavan: vaikutukset seudun asukkaisiin arvioidaan vähäisemmiksi kuin muihin sidosryhmiin.

Arvioinnin johtopäätökset 2/2

Seutustrategia onnistunut kohtuullisesti vaikuttavuudessaan

- Vaikuttavinta seutuyhteistyö on kuntien yhteistyön organisoimisessa ja hallintorakenteen sisäisessä toiminnassa.
- Suhteessa strategian tavoitteisiin seutuyhteistyön koetaan vaikuttavan eniten seudun kilpailukykyyn, osaamis- ja innovaatioympäristöön ja yhdyskuntasuunnitteluun.
- Seutuyhteistyön nähdään ohjaavan pikemminkin strategisella kuin operatiivisella tasolla.
- Vastaajat eivät näe suurta muutosta nykyisen ja edellisten strategiakausien vaikuttavuudessa.

Joukkoliikenne ja liikenneratkaisut nousevat esiin tärkeimpinä yhteistyön sisältöinä

- Kuntien viranhaltijat, päättäjät ja sidosryhmät näkevät seudulliset liikenneratkaisut kaikkein tärkeimpinä seutuyhteistyön sisältöinä.
- Seudullisina liikenneratkaisuina tuotiin esille niin joukkoliikenne, kevyt liikenne, yksityisautoilun infrastruktuuri kuin suuret infrahankkeetkin (lentokenttä, raideliikenne, tieverkosto).
- Eniten onnistumisia nähtiin liittyvän liikenneratkaisuihin, toisaalta siihen myös kohdistuu eniten toiveita ja tyytymättömyyttä.

Maankäyttö, asuminen ja kaavoitus nähdään seudullisesti tärkeinä

- Myös nämä teemat nousivat esiin seudullisen yhteistyön merkityksellisinä alueina.

Suosituksset

Suosituksia seuraavalle strategiakaudelle

Toimivaan seutuyhteistyyöhön panostettava jatkossakin

- Nykyinen toimintarakenne palvelee hyvin tarkoitustaan
- Luottamus ja toimiva yhteistyö vaativat jatkuvaa säännöllistä yhteistyörakenteiden ylläpitoa ja sisällöllisesti mielekkäitä yhteisiä hankkeita ja päämääriä.
- Valmius jatkuvaan kehittämiseen ja tarvittaviin muutoksiin myös pidettävä yllä.

Seutuyhteistyöstä viestittävä enemmän ja osallisuutta lisäävä

- Sidosryhmille selkeitä viestejä seutuyhteistyön sisällöistä.
- Myös asukkaat huomioitava viestinnässä.
- Keinoja laajentaa sidosryhmien osallisuutta seutuyhteistyöhön tulisi lisätä.

Seutustrategialta odotetaan konkreettisia tuloksia

- Yhteistyön ylärakenteet ovat jo koetellut ja vakiintuneet, nyt voisi panostaa operatiivisempaan yhdessä tekemiseen.
- Liikenne, asuminen, kaavoitus ja yhteinen elinkeinopolitiikka tarjoavat mahdollisuuksia yhteistyön syventämiseen.

Suosituksia seuraavan strategiakauden teemoihin

Seudullisen liikenteen kehittäminen keskeistä

- Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen verkostojen kehittäminen yli kuntarajojen sopivat seutustrategian tavoitteiksi.
- Isot yhteiset liikennehankkeet (kuten lentokenttä tai rautatien lisäraide) hyviä teemoja tuoda seudun toimijoita yhteen.

Segregaation uhkaa torjuttava

- Seudullisesti voidaan panostaa esim. sosiaalisen asuntotuotantoon, asuinalueiden laadun parantamiseen ja koulujen kehittämiseen.

Kansainvälisyyteen panostettava

- Kansainvälisten osaajien ja investointien houkuttelu koko seudun yhteiseksi asiaksi.

Ilmastopolitiikka ja kestävä kehitys keskiöön

- Julkisen liikenteen palvelukykyä ja kevyen liikenteen verkostoja kehitettävä seudullisesti.
- Yhteiset vähähiilisyys tavoitteet.
- Maankäytössä ja kaavoituksessa etsittävä kestäviä ratkaisuja koko seutu huomioiden.

Oli ilo